

ТОРА ОР • ПАРШІ БЕРЕШИТ • МААМАР 4

להבין הטעם שנשתנה יצירת גוף האדם משאר כל...

Зрозуміти причину, чому формування
тіла людини відрізняється...

НА ЧЕСТЬ

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Батько Ребе, реб Леві-Іцхок

LikuteiTorah.com

ХАСИДСЬКА ПАРША

likuteitorah.com/uk/torah-ohr/bereishis/4/

1 להבין הטעם שנשתנה יצירת גוף האדם משאר כל הנבראים כמו הצומח והחי שכולם נברא גופם ע"י מאמר ה'

Щоб зрозуміти, чому створення людського тіла відрізняється від створення всіх інших істот, таких як рослини й тварини, тіла яких були створені словом Б-га,

כמ"ש ביום ג' תדשא הארץ דשא עשב מזריע כו' עץ עושה פרי כו' ויהי כן וכן ביום חמישי ישרצו המים שרץ נפש חיה כו'.

як написано про третій день: «Нехай земля вкриється зеленню: травами, що дають насіння..., плодовими деревами, що приносять плоди..., — і сталося так»; і так само про п'ятий день: «Нехай води кишать роями живих істот...»

2 וכן בכולם הרי שהארץ הוציאה את העשבים ואת האילנות כאו"א [כל אחד ואחד] כמו שהוא אח"כ עם הנפש הצומחת שבו

Так само й з усіма ними: земля породила трави й дерева — кожне саме таким, яким воно є тепер, разом із вегетативною душею, що перебуває в ньому.

וכן גם הבע"ח [הבעלי חיים] הוציאה הארץ ג"כ כמו שהן חיים את הדוב ואת הארי כו' וגם המים שרצו כן שרץ נפש חיה הם הם הדגים ג"כ כמו שהן

Так само земля породила й тварин — живими, саме такими, якими вони є: ведмедя, лева тощо; і води також кишіли «роями живих істот» — це риби, теж саме такі, якими вони є,

דהיינו הגוף עם הנפש החיונית שבתוכו יחד ע"י מאמר ה' שאמר תוצא הארץ כו' ישרצו המים כו' тобто тіло разом із життєвою душею всередині нього — усе це з'явилося через слово Б-га, Який сказав: «Нехай земля породить...», «Нехай води кишать...».

והוא צוה ונבראו כמו שהן עתה וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] בקומתן נבראו. משא"כ בבריאת האדם שנעשה גופו תחלה בפ"ע [כפני עצמו] עפר בלי שום נפש חיונית בתוכו.

Він наказав — і вони були створені такими, якими є тепер, як сказали наші благословенної пам'яті мудреці: «Вони були створені у повний зріст». Інакше було під час створення людини: її тіло спочатку було створене окремо, з пороку, без жодної життєвої душі всередині.

3 וכמ"ש וייצר ה' אלקים את האדם עפר מן האדמה וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] **שעה ראשונה**
צבר עפרו כו'

Як написано: «І сформував Гавая Елокім людину з порохи землі»; і як сказали наші благословенної пам'яті мудреці: «У першу годину було зібрано його порох...»

ומתחלה היה גולם כמ"ש גלמי ראו עיניך עד שאח"כ ויפח באפיו נשמת חיים הרי שלא יצא גופו מן הארץ על דרך שהוא עתה בהיות בו נפש החיונית והמדברת אלא שלקח עפר ועשה ממנו גוף.

Спочатку він був неоформленою масою (големом), як написано: «Твої очі бачили мою неоформлену масу», аж поки згодом «Він вдихнув у його ніздрі подих життя». Отже, його тіло не вийшло із землі таким, яким воно є тепер, коли в ньому є життєва й мовна душа; натомість Він узяв порох і зробив із нього тіло.

4 ואח"כ נפח נשמה באפו כו'. וזהו בחי' שפלות לגבי האדם שהרי הגוף שלו נמוך במדרגה יותר מגופות הבע"ח [הבעלי חיים] שנתהווה בכחינת דומם עד שאח"כ ויפח באפיו כו'. עם היותו מובחר בנבראים

А після цього Він вдунув душу в його ніздрі тощо. І це свідчить про нижчий рівень тіла людини, адже її тіло нижче за рівнем, ніж тіла тварин, оскільки воно виникло на рівні неживого; і лише потім сталося: «Він вдунув у його ніздрі...» — хоча людина є найобранішою серед створінь.

וז"ש [וזהו שכתוב] אחור וקדם כו'. אך להבין זה על מה ולמה נהייתה כן.

І це те, про що сказано: «Позаду й попереду...». Але слід зрозуміти: чому і з якої причини так сталося?

הענין הוא כי הנה ד' בחי' דצח"ם [דומם צומח חי מדבר] הם כנגד ד' אותיות דשם הוי"ה. הדומם הוא כמו עפר ואבנים ומתכות שאין לו גידול והצומח הם אילנות ועשבים כו'

Пояснення таке: чотири рівні — неживе, рослинне, тваринне й мовне — відповідають чотирьом літерам Імені Б-га (Гавая). До неживого належать, наприклад, порох, каміння й метали, які не ростуть; до рослинного — дерева й трави тощо;

ובע"ח [ובעלי חיים] יש להם כ"ז [כל זה] ונוסף ע"ז נפש החי [החיה] הרוחני [הרוחנית]. ובמדבר נוסף עוד על כולם נפש השכלית נפש המדברת כו'.

Тварини мають усе це, а крім того — духовну душу, що оживляє. А в мовній істоті додається ще й те, чого немає в усіх інших: інтелектуальна душа, душа мовлення тощо.

5 והנה דרך כלל הבע"ח [הבעלי חיים] הם כלולים מב' דברים הגוף שבו הוא בחי' צומח שהרי נולד קטן ונעשה גדול והנפש שבו היא נפש החי' [החיה] למינה.

Тепер, загалом, тварини складаються з двох складників: тіла, яке належить до рослинного рівня, адже воно народжується маленьким і зростає, та душі, що перебуває в ньому, — душі тваринного рівня, властивої їй виду.

ומה ששניהם יצאו ביחד מן הארץ. דהיינו הגוף עם נפש החי' [החיה] שבו ע"י מאמר ה' כו'

А те, що обидва вийшли разом із землі — тобто тіло разом із душею тваринного рівня, яка перебуває в ньому, — завдяки вислову Б-га тощо:

היינו משום שבחי' צומח וחי עם היותם ב' מדריגות זו למעלה מזו אבל הם סמוכי' [סמוכים / סמוכין] זה לזה.

Це тому, що рослинний і тваринний рівні, хоч і є двома рівнями, один вищий за другий, однак суміжні між собою.

6 ולכן יכולים להתחבר יחד דהיינו שיהיה התהוותם בבת אחת כיון שבחי' צומח הוא סמוך לבחי' חי ואין ביניהם הפסק עוד מדרגה אחרת

Отже, вони можуть поєднуватися, тобто виникати водночас, оскільки рівень рослинного прилягає до рівня тваринного, і між ними немає ще якогось проміжного рівня.

לכן נתהוו הבע"ח [הבעלי חיים] גופם ונפשם החיונית בבת אחת כנ"ל. משא"כ המדבר רחוק בדילוג הערך מהצומח ולכן לא הי' [היה] יכול לצאת עם הגוף כאחד:

Тому тварини виникли водночас — їхні тіла й життєві душі, як сказано вище. Але мовна [істота] віддалена від рослинного рівня стрибком у ступені, тому вона не могла з'явитися разом із тілом як одне ціле.

7 ואמנם מה שגופו היה דומם דוקא הוא כי היות ידוע דהאדם הוא תכלית הבריאה

Однак причина, з якої його тіло було саме неживим, полягає в тому, що відомо: людина є метою творіння;

והיינו להיות הוא מעלה הנצוצות שנפלו בדצ"ח [בדומם צומח ח] ע"י שנטפלים לצרכיו לחם לאכול ובגד ללבוש והוא יש בו דעת לעבוד את ה' כו'.

тобто він має підносити іскри, що впали у [царства] неживої, рослинної й тваринної природи, завдяки тому, що [речі цих царств] стають підпорядкованими його потребам — хлібові, щоб їсти, і одягу, щоб носити, — тоді як він має знання (Даат), щоб служити Б-гови, тощо.

8 ועדי"מ כשצריכים להגביה איזה דבר מן הארץ ע"י כלי ההגבהה הנקרא ליווע"ר צריכים לאחוז בחלקים התחתונים שבו דוקא

Для прикладу: коли потрібно підняти щось із землі за допомогою підйомного пристрою, що називається «левар» [домкрат], слід триматися саме за його найнижчі частини,

כמו בהגבהת כותלי בית שצריכים להתחיל להגביה הקורה התחתון דוקא ואז ממילא יוגבהו גם העליונים הימנו.

як під час піднімання стін будинку, коли потрібно починати саме з піднімання найнижчої балки, і тоді ті, що над нею, піднімуться самі собою.

משא"כ אם היה מתחיל מאמצע הכותל לא היה מגביה התחתונים. כמו"כ [כמו כן] נשמת האדם נתלבשה בגוף שמבחי" דומם היותר תחתון מכולם ויעלה אותו וממילא יתעלי גם הצומח שהוא למעלה מדומם כו'

Але якби почали із середини стіни, то не підняли б нижніх частин. Так само душа людини була вдягнена в тіло, що належить до рівня неживого — найнижчого з усіх; вона підніме його, і тоді сам собою піднесеться також рослинний рівень, що стоїть вище за неживий, тощо.

וע"ש [ועל שם] זה נק' מדבר מלשון ידבר עמים כלומר שהוא המנהיג את כולם בהיותו מעלה אותם ע"י עבודתו כו'.

І з цієї причини людину називають «медабер» (мовець), від вислову «ядбер» — «Він веде народи», тобто вона є провідником усіх, оскільки підносить їх своїм служінням тощо.

9 והנה נשמת האדם דוקא יען היותו בחי" מדבר הגבוה שבכולם יתלבש בדומם דוקא ולא בצומח

Отже, саме душа людини, оскільки вона належить до рівня мовлення — найвищого з усіх, — вдягається саме в неживе, а не в рослинне.

כי צומח רחוק מבחי' מדבר רק לבחינת החי הוא סמוך כנ"ל שהם בחי' ו' ובחי' ה' עלאה דשם הוי"ה הסמוכה לוי"ו

Адже рослинне далеке від рівня мовлення; воно близьке лише до рівня тваринного, як сказано вище: це рівні Вав і верхньої Гей Імені Б-га (Гавая), яка стоїть поруч із Вав.

אבל בחינת מדבר הוא יו"ד וקש"י [וקצו של יו"ד] שלמעלה מעלה מן הוי"ו אלא בבחינת ה' תתאה שהוא מקור בחינת דומם הוא מתלבש כי נעוץ תחלתו בסופן דוקא.

Але рівень мовлення — це Йуд і кінчик Йуд, які перебувають незмірно вище за Вав; натомість він вдягається в рівень нижньої Гей, що є джерелом рівня неживого, бо саме «початок їхній уклинений у кінець їхній».

10 והענין דכתיב בחכמה יסד ארץ כונן שמים בתבונה ושמים וארץ הם רוחניות וגשמיות שהם דרך כלל דומם וצומח

І ось у чому пояснення: написано: «Мудрістю (Хохма) Він заснував землю, розумінням (Твуна) утвердив небеса». Небо й земля — це духовність і матеріальність, які загалом відповідають неживому й рослинному.

כי הדומם הוא הגשם היותר אחרון והצומח יש בו איזה רוחניו' [רוחניות] ולמעלה היינו זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא] שהמדות נק' צומח שיש בהן קטנות וגדלות אבל האותיות הם בחי' דומם שאין בהם גידול כו'.

Адже неживе — це найнижчий [ступінь] матеріальності, тоді як рослинне містить у собі певну духовність. А на вищому рівні це відповідає емоційним атрибутам (Зеїр Анпін) і жіночому аспекту / Малхут (Нуква): емоційні атрибути називають «рослинним», бо їм властиві стани малості й величі, а літери належать до рівня неживого, яке не росте тощо.

11 והנה שמים עם היותם נעלים במדרגה הוא כוננם בתבונה שלמטה מהחכמה ובחכמה יסד ארץ שלמטה במדרגה משמים. ולכאורה נהפוך הוא.

Отже, небеса, хоч і піднесеніші за рівнем, Він утвердив за допомогою Тевуни (осягнення), яка нижча за мудрість (Хохма); а землю, що стоїть нижче за небеса, Він заклав за допомогою Хохми. На перший погляд, мало б бути навпаки!

אבל הענין מטעם הנ"ל כי היא הנותנת שבחי המדות מקבלים מהכינה שמהתבוננות מתפעל והוא בחי חי וצומח משא"כ החכמה היא למעלה מערך זה

Але причина в тому, про що йшлося вище; саме це й зумовлює такий порядок: рівень емоційних атрибутів отримує від розуміння (Біни), адже роздуми пробуджують почуття, і це — рівень тваринного й рослинного; тоді як Хохма перебуває поза цією категорією.

אבל בה יסד ארץ משום דנתחב"ס [דנערץ תחלתן בסופן] כו' ולכן הי' [היה] גוף האדם מתחלה דומם דוקא ולא כשאר בע"ח [בעלי חיים] שנתהווה גופם בבחי צומח מתחלתם ולא הי' [היה] דומם

Однак саме нею Він заклав землю, бо «їхній початок закладений у їхньому кінці» тощо. Тому тіло людини спочатку було саме неживим, не так, як тіла інших тварин, що від самого початку виникли на рівні рослинного й не були неживими.

משא"כ אדה"ר [אדם הראשון] דכתיב ב"י [ביה] גלמי ראו עיניך בחי גולם ודומם ואח"כ ויפח כו' לפי שנשמתו מבחי ח"ע [חכמה עילאה] ובחכמה יסד ארץ.

Не так було з Адамом га-Рішоном, про якого сказано: «Твої очі бачили мою безформну масу» — рівень безформної маси й неживого, — а згодом: «Він вдихнув...», бо його душа походить із рівня вищої Хохми, і «Хохмою Він заклав землю».

12 ובזה יובן מ"ש בבריאת האדם וייצר ה' אלקים בבי' שמות כי להיות התחברות נפשו וגופו מדבר ודומם הרחוקים זמ"ז [זה מזה] בערך יותר מריחוק הגוף מהנפש שבשאר כל הבע"ח [הבעלי חיים] כנ"ל שצומח וחי סמוכים יחד

Завдяки цьому зрозуміємо написане про створення людини: «І сформував» — тут ужито два Імені: Ім'я Б-га (Гавая) та Ім'я Б-га (Елокім), адже поєднуються її душа й тіло — рівні мовного й неживого, — які за рівнем віддалені одне від одного більше, ніж тіло від душі в усіх інших тварин, бо, як сказано вище, рослинне й тваринне близькі одне до одного;

משא"כ הדומם עם המדבר שרחוקים זמ"ז [זה מזה] מהקצה אל הקצה ולכן כדי שיתחברו יחד הוא ע"י בי שמות:

тоді як рівні неживого й мовного віддалені один від одного — від одного краю до протилежного. Тому для їхнього поєднання потрібні два Імені.

LikuteiTorah.com

ХАСИДСЬКА ПАРША

Про це видання

This edition contains the Hebrew text i the English translation.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com.
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

Український переклад і пояснення підготовлено для LikuteiTorah.com за допомогою IIII (openai/gpt-6-luna-pro:batch) та звірено з єврейським текстом і Sefaria; редактором-людиною ще не перевірено. Будь ласка, важливе перевіряйте за єврейським текстом.

Ребе просив вивчати маамарим тижневої парші — «Хасидську паршу» — протягом того тижня, розподіливши навчання на сім днів (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Навіщо її вивчати та благословення Ребе: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Безкоштовний некомерційний проєкт; тут нічого не продається. Не пов'язаний із Kehot, Sefaria чи Lubavitch Library.
© likuteitorah.com

Із likuteitorah.com/uk/torah-ohr/bereishis/4/

НА ЧЕСТЬ

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Батько Ребе, реб Леві-Іцхок